

BLEY, Fritz (Quedlinburg 23 juli 1853 – Berlijn 2 oktober 1931).

Was medeoprichter en bestuurslid van het **Alldeutscher Verband** en in 1912 stichtend lid van het antisemitische “verbond tegen aanmatiging van het jodendom”.

In het Alduitse Verbond behoorde Bley, die journalist was, tot de weinige echte pan-Germanisten die niet alleen de Nederlanden, maar ook Scandinavië wilden betrekken bij een Germaanse unie. In het voorjaar van 1897 publiceerde hij een brochure met de toen gangbare Alduitse visie op de Nederlanden. Nederland en België moesten een “eeuwig bondgenootschap” sluiten met Duitsland. Zij zouden weliswaar buiten het keizerrijk blijven, maar deel uitmaken van een hechte politieke, militaire en economische ‘Duitse’ unie. Een gewelddadige aanhechting van de Nederlanden sloot Bley uitdrukkelijk uit. Om de culturele banden met de Nederlanden aan te halen pleitte hij voor de herwaardering van de Platduitse dialecten op basis van een ‘Aldietse’, zijnde Nederlands-Platduitse, eenheids spelling. Het Duits zou als tweede taal worden onderwezen in Vlaanderen, terwijl in Noord-Duitsland het Platduits de voertaal zou worden in het lager onderwijs en in het middelbaar onderwijs het Nederlands in ‘Aldietse’ spelling zou worden aangeleerd. De V.B. zag Bley in Vlaanderen aan de winnende hand. Zij had volgens hem echter de taak op termijn ook de Walen, die hij eveneens als een

Germaans volk beschouwde, te vernederlandsen. Dit programma strookte helemaal met het gedachtegoed dat een andere Alduitser, Harald Graevell, in een gelijktijdig verschenen brochure te berde bracht. Beide boeken veroorzaakten een hevige rel in Vlaanderen, waar het werk van Graevell gedeeltelijk al in het najaar van 1896 bekend was geraakt door de publicatie van uittreksels in het tijdschrift *Vlaamsch en Vrij*. Woordvoerder in de strijd tegen het tweespan Bley-Graevell was Alfons Prayon-van Zuylen. De herrie mondde in mei 1897 uit in een protestbrief van de Vlaamsche Volksraad aan het Alduitse Verbond. Dat belette niet dat het vanaf 1897 toch tot een samenwerking kwam tussen Alduitsers en een handvol Duitsvriendelijke flaminganten rond het tijdschrift *Germania*.

Tot 1914 deed Bley zich niet meer opmerken in verband met de Vlaams-Duitse betrekkingen. Na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog was hij een van de publicisten die de Duitse publieke opinie op de Vlaamse kwestie attent poogden te maken. In oktober 1914 verscheen een stuk van zijn hand over de 'Nederduitse' cultuur van de Vlamingen in het Platduitse tijdschrift *Quickborn* en in november eiste Bley de oprichting van een Vlaamse hogeschool (onderwijs). Bley bepleitte verder de vernietiging van België en stelde dat de Vlamingen Duitsers waren. Ten slotte wenste hij twee zelfstandige gewesten Vlaanderen en Wallonië onder Duitse voogdij, maar buiten het Duitse keizerrijk.

In 1917 was Bley betrokken bij de stichting van de Berlijnse tak van de *Deutsch-Flämische Gesellschaft*. Hij werd eerst lid van een adviesraad en in 1918 voorzitter van de Berlijnse afdeling.

WERKEN: *Die alldeutsche Bewegung und die Niederlande*, 1897; – *Die Weltstellung des Deutschtums*, 1897; – 'Niederdeutsches Geistesleben in Belgien', in *Mitteilungen aus dem Quickborn*, jg. 8, nr. 1 (1914), p. 3-6; – 'Heraus mit der vlämischen Hochschule', in *Zeitfragen* (4 november 1914); – 'Niederländische und norddeutsche Volkskultur', in *Norddeutsche Monatshefte*, jg. 2 (1915), p. 217-224; – 'Sind die Vlamen Deutsche?', in *Zeitfragen* (26 maart 1917); – 'Vlaanderens Erlösung', in *Velhagens und Klasings Monatshefte*, jg. 31, nr. 9 (1917), p. 94-98.

LITERATUUR: J. Behets, 'De breuk tussen de Vlaamse Bewegings en de Pangermanisten', in *WT*, jg. 23, nr. 10 (1963), p. 451-463; – L. Simons, *Van Duinkerke tot Königsberg. Geschiedenis van de Aldietsche Beweging*, 1980; – B. de Corte, *Het tijdschrift Germania in het kader van de Vlaams-Duitse betrekkingen*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1982; – W. Dolderer, *Deutscher Imperialismus und belgischer Nationalitätenkonflikt* (Kasseler Forschungen zur Zeitgeschichte, nr. 7, 1989).

ILLUSTRATIE(S), zie: Duitsland-Vlaanderen.

WINFRIED DOLDERER